

Newsletter analityczny nr 41 (17-07.12.2015)

Program „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu 17 listopada – 30 grudnia 2015.

Najważniejszym wydarzeniem minionych trzech tygodni były dyskusje wokół projektu Nord Stream II oraz odbywająca się w Paryżu konferencja COP 21.

Komentarz:

8 grudnia 2015 podczas COP w Paryżu, Germanwatch oraz Climate Action Network Europe zaprezentowały „The Climate Change Performance Index (CCPI) 2016”. Cykliczne badanie ma na celu zaprezentowanie efektów światowej polityki klimatycznej. Ma ono również mobilizować państwa, którym do tej pory nie udało się podjąć ambitnych działań dla ochrony klimatu, a także wyróżnić kraje o wysokich standardach w zakresie polityki klimatycznej.

W opublikowanej tegorocznej edycji, przebadanych zostało 61 krajów. Polska zajęła 32. miejsce, czyli awansowała o osiem pozycji do góry w porównaniu z poprzednim rokiem. W rankingu, Polskę wyprzedzają inne państwa z regionu takie, jak Węgry – 17. miejsce, czy Słowacja – 26. miejsce. Najwyższe miejsce spośród państw w naszym regionie zajęła Dania znajdując się na czele listy. Co ciekawe w rankingu Niemcy zajęły dopiero 22 pozycję. Z kolei dwaj najwięksi emitenci Stany Zjednoczone (34 pozycja) oraz ChRL (47 pozycja) poprawiły swoje miejsca w porównaniu z rokiem poprzednim. Duże zróżnicowanie CCPI poszczególnych państw świadczy o tym, iż mimo wspólnego dla wszystkich problemu, jakim są zmiany klimatu, kraje prowadzą różne polityki.

Polska awansowała w rankingu kolejny raz mimo dużego udziału węgla w miksie energetycznym i wciąż niedostatecznym udziale energetyki odnawialnej. W Polsce nie docenia się pozytywnego wpływu odnawialnych źródeł energii na rozwój gospodarczy i bezpieczeństwo energetyczne, co jednak powoli się zmienia (w zeszłym roku moc

zainstalowana OZE wyniosła 6028 MW, a w obecnym 6518 MW – stan na 30.09.2015). Jednak mimo to nasz kraj awansował w zestawieniu, czego przyczyną najprawdopodobniej było przyjęcie Pakietu Klimatyczno-Energetycznego 2030 oraz brak wiary ekspertów w możliwość wyjścia z tego porozumienia. Jednocześnie podnoszenie konieczności renegocjacji szczegółowych rozwiązań nie została uznana za diametralną zmianę polityki klimatyczno-energetycznej naszego kraju. Być może również eksperci uznali, iż pogrzebanie szkodliwego dla Polski i całej Unii Europejskiej projektu Nord Stream II niszczącego solidarność europejską, podważającą podstawy instytucjonalne Unii oraz ograniczającą możliwą dywersyfikację kierunków dostaw spowoduje większą chęć do kooperatywnych zachowania Polski w tym obszarze. ([Pełna treść raportu](#)).

Europa i świat:

22.11 – Na Krymie po zniszczeniu elektroenergetycznych linii przesyłowych wyłączono oświetlenie uliczne, wstrzymano ruch trolejbusów oraz ograniczono dostawy wody.

23.11 – W Teheranie rozpoczął się trzeci szczyt Forum Państw Eksporterów Gazu (GECF), który nazywany jest również "gazowym OPEC.

23.11 – Zdaniem ekspertów Central Europe Energy Partners (CEEP) brak globalnego porozumienia na szczycie klimatycznym w Paryżu będzie groźny dla konkurencyjności gospodarek UE.

23.11 – Komisja Europejska wszczęła postępowanie przeciw Węgrom w związku z planami finansowania przez państwo budowy dwóch nowych reaktorów elektrowni atomowej w mieście Paks.

23.11 – Zdaniem Aleksandra Nowaka, ministra energetyki Rosji, unia energetyczna państw BRICS może powstać w 2016 r.

24.11 – Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo otworzyło swoją pierwszą kopalnię gazu w Pakistanie.

24.11 – Marosz Szefczowicz, wiceszef KE ds. unii energetycznej, zapowiedział, że projekt Nord Stream 2 nie otrzyma finansowania z UE.

24.11 – Niemiecka firma Steag zbuduje magazyny energii o łącznej mocy 90 MW w elektrowniach w Herne, Lünen, Duisburg-Walsum, Bexbach, Fenne oraz Weiher.

25.11 – Komisja Europejska opublikowała stanowisko przez konferencją COP 21, w którym zadeklarowała pracę nad osiągnięciem porozumienia, które przyspieszy globalne przekształcenie gospodarek na niskoemisyjne i odporne na zmiany klimatu.

27.11 – Bank ING zdecydował o zakończeniu finansowania nowych elektrowni zasilanych węglem i kopalni węgla energetycznego na całym świecie.

27.11 – Bułgaria, Czechy, Estonia, Grecja, Litwa, Łotwa, Polska, Rumunia, Słowacja i Węgry skierowały list do Komisji Europejskiej, w którym skrytykowany został projekt Nord Stream 2.

27.11 – Vazil Hudak, minister gospodarki Słowacji, przyznał, że chce, aby problem Nord Steam 2 był dyskutowany na szczycie UE.

29.11 – Ambitny plan redukcyjny, który Barack Obama zamierza przedstawić na konferencji COP 21 nie ma poparcia przez Kongres.

28.11 – Aleksander Biedricki, przedstawiciel prezydenta Rosji do spraw klimatu, stwierdził, że Rosja nie podejmie zobowiązań dotyczących finansowania działań przeciwko zmianom klimatycznym.

30.11 – Władimir Putin zadeklarował, że do 2030 roku Rosja zmniejszy emisje gazów cieplarnianych do 70 proc. w stosunku do roku 1990.

30.11 – Xi Jinping, prezydent Chin stwierdził, że podczas budowy porozumienia klimatycznego konieczne jest respektowanie różnic między krajami, zwłaszcza krajami rozwijającymi się.

30.11 – Papież Franciszek wyraził nadzieję, że konferencja klimatyczna w Paryżu przyniesie oczekiwane rozwiązania.

2.12 – Rosneft i Total sfinalizowały transakcję kupna sprzedaży 66,67% spółki posiadającej pakiet 16,67% udziałów w rafinerii w Schwedt w Niemczech.

2.12 – Należący do grupy PKN Orlen czeski Unipetrol podjął decyzję o konsolidacji działalności na rynku słowackim poprzez połączenie Unipetrol Slovensko z Mogul Slovakia.

2.12 – Zdaniem ministerstwa obrony Rosji, Turcja jest głównym odbiorcą ropy naftowej z terenów opanowanych przez Państwo Islamskie (IS).

3.12 – Niemiecki operator sieci przesyłowej poinformował o planowanym rozpoczęciu prac w celu instalacji przesuwników fazowych na połączeniu międzysystemowym z Czechami.

3.12 – Aleksandr Nowak, minister energetyki Rosji, zwrócił się do władz regionów o szczególną ochronę antyterrorystyczną infrastruktury krytycznej.

3.12 – Aleksandr Nowak, minister energetyki Rosji, poinformował o porzuceniu przez Rosję projektu Turkish Stream.

3.12 – Grupa Wyszehradzka zwróciła się do szefa Rady Europejskiej Donalda Tuska, by włączył w program grudniowego szczytu UE temat unii energetycznej.

4.12 – Naftogaz planuje rozpocząć negocjacje cenowe z Gazpromem na dostawy w pierwszym kwartale 2016 roku.

4.12 – Rada Europejska ma podjąć rozmowy na temat projektu Nord Stream II.

6.12 – Zdaniem Carole Dieschbourg, reprezentującej luksemburską prezydencję w UE, „projekt globalnej umowy klimatycznej wymaga dalszej pracy”.

7.12 – Ernest Moniz, minister energetyki USA poinformował, że do 2020 roku zostanie osiągnięty cel przeznaczania przez kraje rozwinięte 100 mld USD rocznie na finansowaniu projektów związanych z adaptacją do zmian klimatu i obniżania emisji w krajach rozwijających się.

Polska:

22.11 – Dr Tomasz Chmielniak z Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla podczas konferencji w Kędzierzynie-Koźlu stwierdził, że „technologie zgazowania węgla, czyli przemiany węgla w paliwo gazowe, mogą być "atrakcyjne ekonomicznie" i przyjazne środowisku”.

23.11 – PGE planuje budowę demonstracyjnych stacji tankowania wodoru (HRS) dla samochodów osobowych i autobusów w Warszawie i Poznaniu.

24.11 – Zdaniem prof. SGGW Zbigniewa Karaczuna, „niepodpisanie przez Polskę globalnego porozumienia klimatycznego krajów ONZ w Paryżu (COP 21) byłoby dla naszego kraju wizerunkową i gospodarczą klęską, bo technologie węglowe są schyłkowe”.

24.11 – Na 8 grudnia zaplanowano uruchomienie mechanizmu market coupling na połączeniu LitPol Link między Polską i Litwą.

25.11 – Zdaniem ekologów budowany na Wiśle próg wodny w okolicach Elektrowni Kozienice stwarza zagrożenie ekologiczne dla rzeki.

25.11 – Krzysztof Tchórzewski, przyszły minister energii, stwierdził, że rozwój instrumentów wsparcia w segmencie OZE zniekształca rynek energii.

25.11 – Jan Szyszko, minister środowiska, stwierdził, że nie ma możliwości wyjścia z pakietu klimatycznego, ale można szukać możliwości łagodzenia negatywnych skutków pakietu dla polskiej gospodarki.

25.11 – W ocenie Krajowej Izby Gospodarczej postanowienia pakietu klimatyczno-energetycznego UE są groźne i kosztowne dla polskiej gospodarki.

25.11 – Po raz pierwszy w historii miał miejsce przesył 60 MW mocy z Litwy do Polski.

27.11 – Jacek Cichosz, prezes PGE EJ1, przyznał, że zgłosiło się pięciu chętnych do uczestnictwa w postępowaniu zintegrowanym, które ma wyłonić dostawcę technologii dla elektrowni jądrowej.

28.11 – Ministerstwo Środowiska w oficjalnym komunikacie stwierdziło, że osiągnięcie celów redukcyjnych jest możliwe poprzez udział w porozumieniu wszystkich państw, zwłaszcza największych gospodarek światowych.

30.11 – Beata Szydło stwierdziła przed konferencją w Paryżu, że warunkiem podpisania porozumienia klimatycznego jest ochrona interesów polskiej gospodarki.

30.11 – Mateusz Morawiecki, minister rozwoju, przyznał, że „najbardziej nierentowne szyby i część kopalni powinny być zrestrukturyzowane i zamknięte”.

30.11 – Beata Szydło podczas konferencji w Paryżu zadeklarowała, że Polska jest gotowa do 2020 r. wyasygnować 8 mln USD na rzecz ochrony klimatu.

2.12 – Jan Szyszko, minister środowiska, stwierdził, że polityka klimatyczna jest jednym z polskich priorytetów, ale będzie ona budowana „w duchu konwencji klimatycznej ONZ, a nie w duchu partykularnych interesów poszczególnych państw”.

2.12 – Krzysztof Sędzikowski, prezes Kompanii Węglowej oświadczył, że nowa formuła spółki pozwoli uzyskać „silną pozycję konkurencyjną na polskim rynku, a także zwiększyć eksport”.

3.12 – Krzysztof Tchórzewski, minister energetyki ocenił, że zobowiązania Kompanii Węglowej, Jastrzębskiej Spółki Węglowej i Katowickiego Holdingu Węglowego wynoszą łącznie 15 mld PLN.

3.12 – Firma CB RTP zapowiedziała budowę w Polsce pierwszej w Europie fabryki superwydajnych ogniwi krzemowych.

3.12 – Według ostatniego badania CBOS, 61% Polaków popiera odchodzenie od energetyki węglowej.

3.12 – Zdaniem Beaty Szydło, problem Nord Stream II powinien zostać poruszony na forum Rady Europejskiej.

3.12 – Według nieoficjalnych informacji Wojciech Jasiński ma do końca roku zostać prezesem PKN Orlen.

4.12 – Beata Szydło zapowiedziała, że Rządowa Agencja Rezerw Materiałowych dokona zakupu węgla znajdującego się na zwałach kopalnianych, co ma im zapewnić finansowanie w najbliższych miesiącach.

4.12 – Prezydent Andrzej Duda stwierdził, że w przypadku polskim to można mówić o dekarbonizacji w rozumieniu ograniczania emisji CO₂, „ale nie w znaczeniu ograniczania wydobycia węgla czy ograniczania użycia węgla”.

Warszawa, 8 grudnia 2015r.

dr Krzysztof M. Księżopolski – Szef Programu „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” OAP UW, adiunkt w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym SGH, laureat RENERGY AWARD 2015 w kategorii osobowość roku, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.